

Scratch

- Ampuva avaruusalus

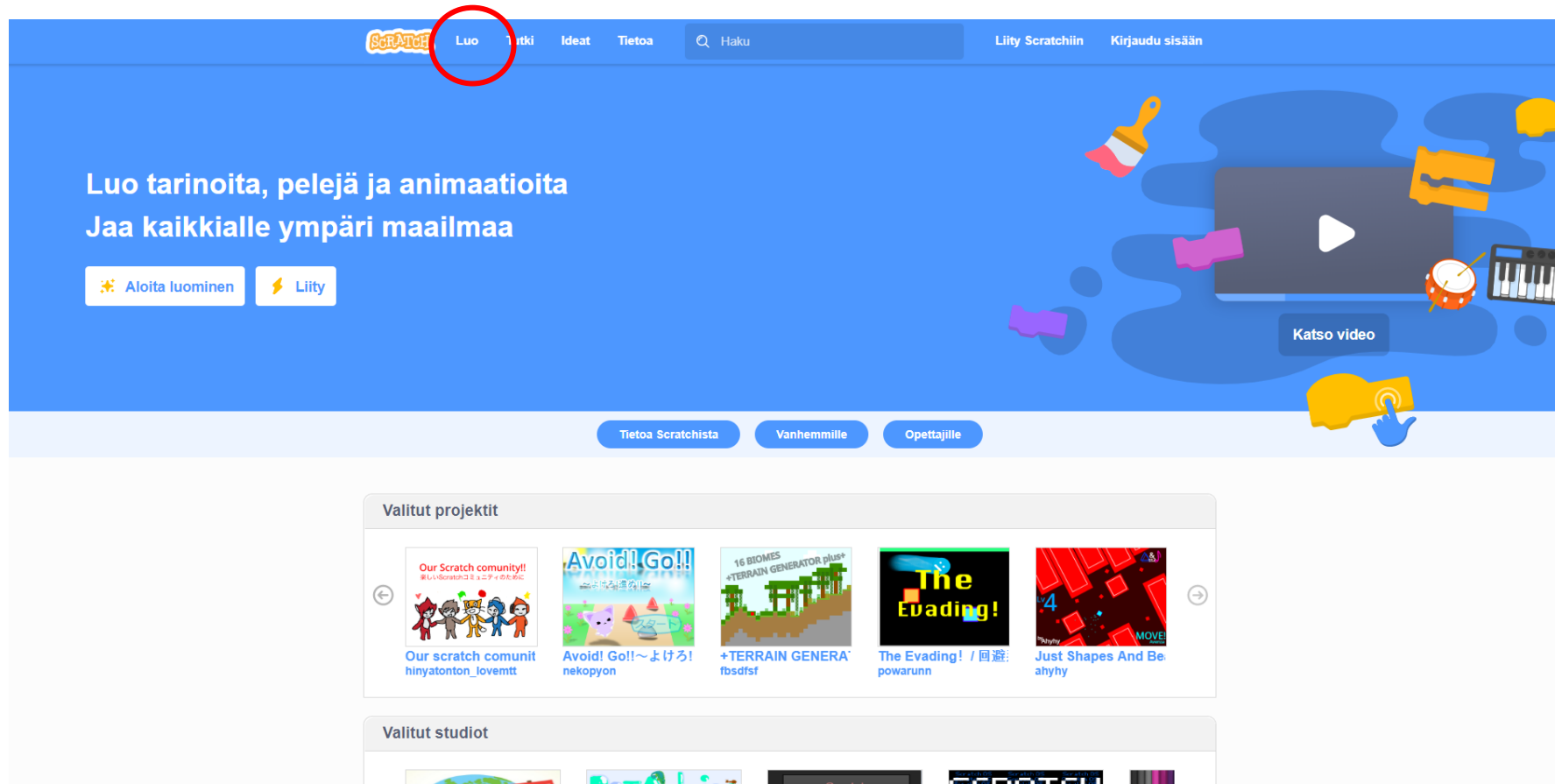
LUMA SUOMI kehittämishanke: ”Oppiaineet ja opettajat integroivaa tietotekniikan ja ohjelmoinnin opetusta” 2017-2019

Materiaalin tekijä:
Hanna Hankaniemi
LUMA-kouluttaja 2019,
LUMA-keskus Pohjanmaa

Scratch

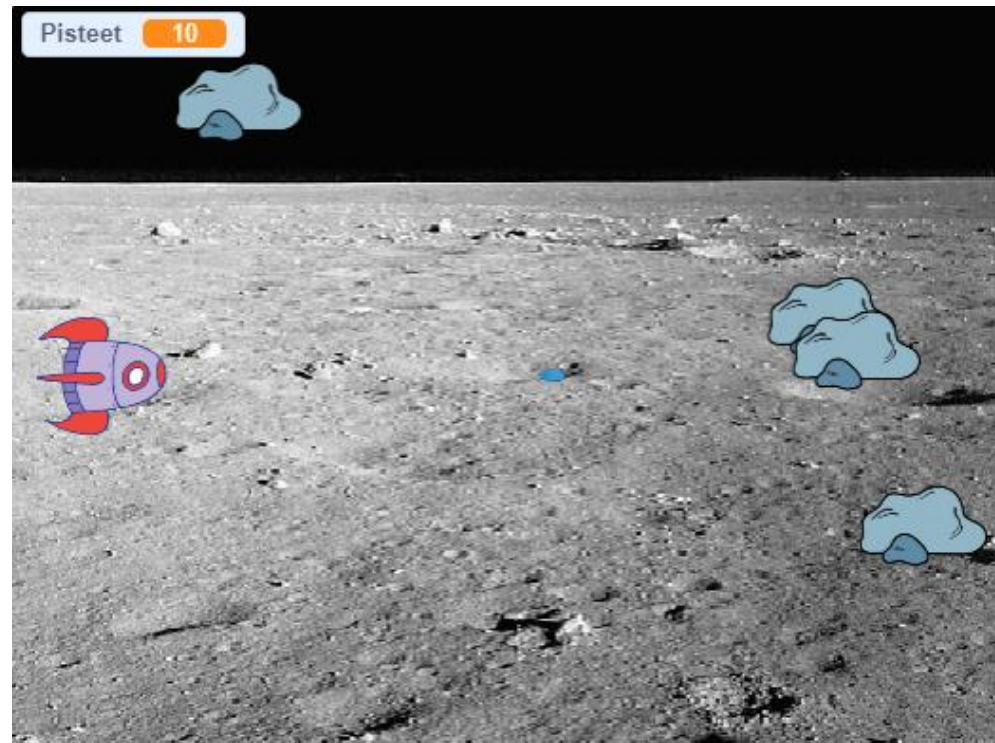
- Avaa Scratch osoitteessa <https://scratch.mit.edu/> ja kirjaudu sisään, mikäli olet luonut itsellesi tunnukset.
- Avaa ohjelmointiympäristö sivun ylälaudasta kohdasta "Luo".

Scratch – Ampuva avaruusalus

- Koodaa esimerkkipeli *Ampuva avaruusalus*.
- Pelaa peliä ennen koodauksen aloitusta että saat selville mitä pelissä haetaan.

<https://scratch.mit.edu/projects/335308431/>

Scratch – Ampuva avaruusalus

Peliä tehdessä tutustut seuraaviin Scratchin toimintoihin:

1. Liike nuolinäppäimillä ylös alas
2. Kloonaus
3. Paikan määrittäminen toisen hahmon mukaan.
4. Hahmon satunnainen kulkeminen näyttämön poikki satunnaisella nopeudella.
5. Pisteet

HUOM! Tämä esimerkki näyttää vain yhden mahdollisuuden koodata ampumispeli.

Hahmojen ja taustakuvan tuonti

- Avaa uusi projekti ja nimeä se.
- Tuo projektiin seuraavat asiat Scratchin kirjastosta:
  - Taustakuva *Moon*
  - Hahmo *Rocketship (avaruusalus)*, aseta kokoon 40, suunta 180
  - Hahmo *Rocks (kivi)*, aseta kokoon 50
  - Hahmo *Button2 (ammus)*, aseta kokoon 10

Scratch – Ampuva avaruusalus

Liike nuolilla ylös ja alas

Skripti avaruusaluksen liikkeelle ylös-alas

- Kun lippua klikataan:
- Projekti määrittelee avaruusaluksen aloituspaikan.
- Liikelohkot sijoitetaan ”toista kunnes”-silmukan sisälle niin, että avaruusaluksen liike pysähtyy, kun ehto ”koskettaako kivet” toteutuu.
- Jos – niin silmukan sisällä oleva koodi määrittää, että

Liike ylös:

- jos näppäin nuoli ylös on painettu,
- hiiri liikkuu y-akselin suuntaa 10 askelta

Liike alas:

- Jos näppäin nuoli alas on painettu,
- hiiri liikkuu y-akselin suunnassa negatiiviseen suuntaan 10 askelta.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Ammuksen kloonaus

- Ammus on aluksi piilossa ja ilmestyy näyttämölle kun painetaan välilyöntiä. Koska ammuksia on rajaton määrä, käytetään koodauksessa apuna kloonin luontia.

Skripti ammuksen kloonin luonnille

- Kun painetaan välilyöntiä
- ammus luo kloonin itsestään

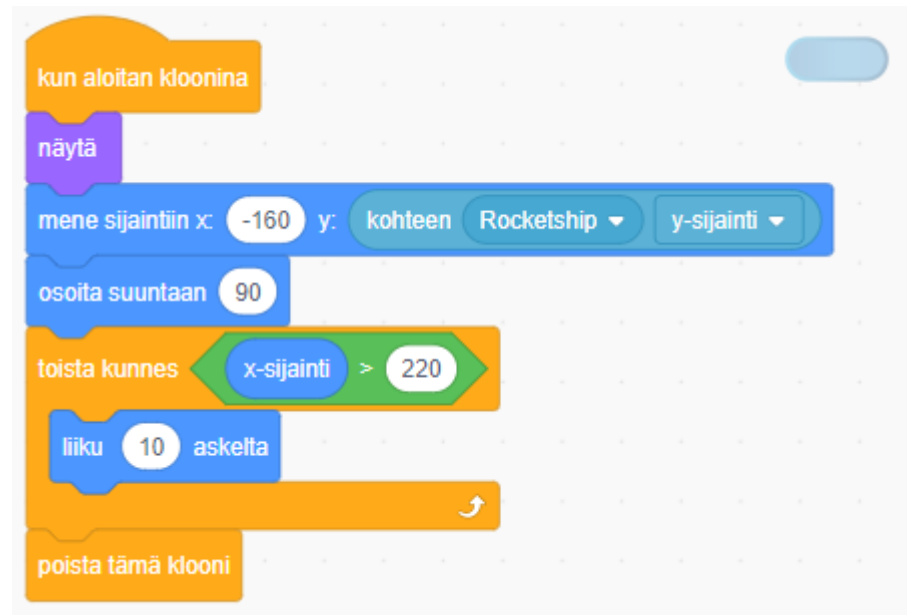
- Koska jokaisen välilyönnistä lähtevä ammus on klooni, luodaan ammuksen liikkeen ja tuhoutumisen koodi sen kloonille. Tällöin jokainen ammus toimii samalla tavalla.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Ammuksen kloonaus

Skripti ammuksen klooneille

- Kun ammuksen klooni muodostuu
- hahmo tulee näkyviin ja
- menee sijaintiin x-koordinaatti -160 ja y-koordinaatti kohteen avaruusalus y-koordinaatti sekä
- osoittaa suuntaan 90.
- Liikelohko sijoitetaan ”toista kunnes”-silmukan sisälle niin, että saadaan määritetty ehto ammuksen tuhoutumiselle; toista kunnes ammuksen x-sijainti on suurempi kuin 220.
  - Kun ehto toteutuu ammus liikkuu 10 askelta
  - Kun ehto ei toteudu klooni poistuu.

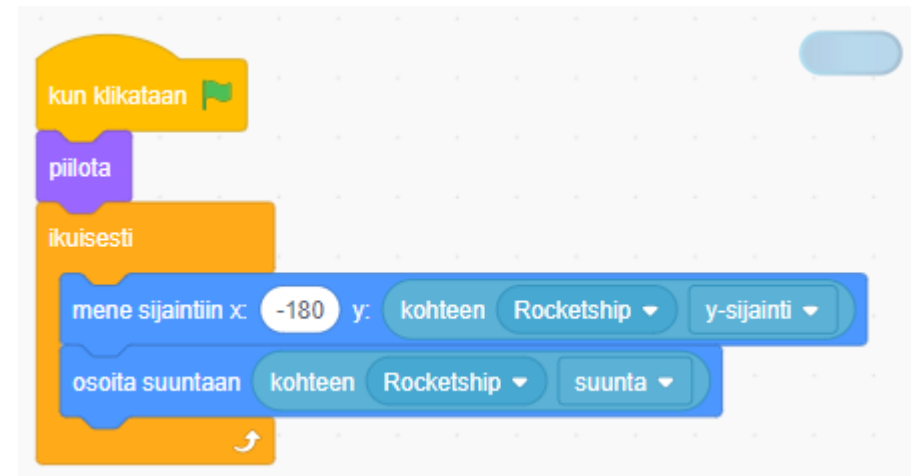
Scratch – Ampuva avaruusalus

Ammuksen paikan määrittäminen

- Että ammus on alussa piilossa ja seuraa koko ajan avaruusaluksen paikkatietoja määrittellen ne myös ammus-hahmolle (eikä pelkästään kloonille).

Skripti ammuksen ilmestymiselle ja suunnalle

- Kun lippua klikataan:
- Projekti piilottaa ammuksen.
- Paikan ja suunnan määrittävät lohkot sijoitetaan ”ikuisesti”- silmukan sisälle niin, että ammus seuraa avaruusalusta.
- Silmukan sisällä oleva koodi määrittää, että
  - Ammus menee sijaintiin x-koordinaattiin -180 ja y-koordinaatti määräytyy avaruusaluksen y-sijainnin mukaan.
  - Ammuksen suunta on kohteen avaruusalus suunta.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Kiven kloonauus

- Koska haluamme, että näyttämöllä lentää useampi kuin yksi kivi kerralla teemme myös kivi-hahmosta kloonin.

Skripti kiven kloonin luonnille

- Kun lippua klikataan:
- Kivi tulee näkyviin ja
- luo neljä kloonia itsestään,
- jonka jälkeen kivi hahmo menee piiloon.

- Kloonauksen määrä määrittää montako kiveä näyttämöllä lentää yhtä aikaa. Kiven kloonien koodin määrittää niiden liikkeen ja muut toiminnot.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Kloonin satunnainen nopeus

- Koska haluamme, että jokainen lentävä kivi ilmestyy satunnaiseen paikkaan ja lentää satunnaisella nopeudella näyttämön yli tarvitsemme tätä varten muuttujan.
- Valitse Muuttujat -kohdasta ”Tee muuttuja”
  - Anna muuttujalle nimi ”Nopeus”
  - Luo muuttuja ”vain tälle hahmolle”

The image shows the Scratch 'Muuttujat' (Variables) menu. On the left, there is a vertical list of categories: Liike (blue), Ulkonäkö (purple), Ääni (pink), Tapahtumat (yellow), Ohjaus (orange), Tuntoaisti (light blue), Toiminnot (green), and Muuttujat (orange, selected). The main area shows the 'Muuttujat' panel with a 'Tee muuttuja' button at the top. Below it, there are two checkboxes: 'muuttujani' (unchecked) and 'Nopeus' (checked). Underneath, there are three variable blocks: 'asetta muuttujani arvoon 0', 'lisää muuttujaan muuttujani arvo 1', and 'näytä muuttuja muuttujani'. At the bottom, there is a 'piilota muuttuja muuttujani' block and a 'Tee lista' button.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Kiven kloonaus

Skripti kiven kloonille

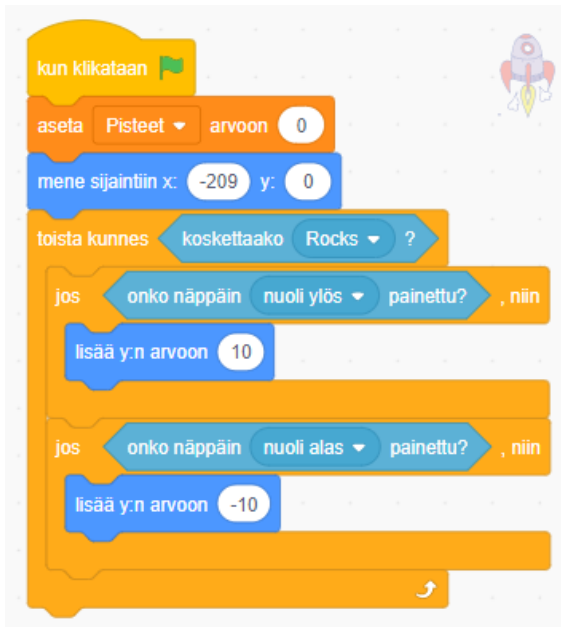
- Kun kiven klooni muodostuu;
- Klooni menee sijaintiin x-koordinaatti 240 ja y-koordinaatti satunnaisesti lukujen -150 ja 150 väliltä ja
- asettaa muuttujan nopeudeksi satunnaisen arvon -2 ja -8 väliltä.
- Kloonin liike ja tuhoutumisen koodi sijoitetaan ”toista kunnes” silmukan sisälle niin, että koko projektin skriptit pysähtyvät, kun ehto ”koskettaako avaruusalus” toteutuu.
- ”Toista kunnes” -silmukan sisällä
  - Klooni lisää x-arvoon muuttujan nopeus arvon.
  - Jos kloonin x-sijainti on pienempi kuin -220, niin
  - klooni menee sijaintiin x-koordinaatti 240 ja y-koordinaatti satunnaisesti lukujen -150 ja 150 väliltä.
  - Jos klooni koskettaa ammusta, niin
  - se menee sijaintiin x-koordinaatti 240 ja y-koordinaatti satunnaisesti lukujen -150 ja 150 väliltä.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Pisteet

- Että peliin tulee mielekkyyttä lisätään siihen vielä pisteet.
- Tee pisteet hahmolle **avaruusalus** seuraavasti:
  - Valitse Muuttujat -kohdasta ”Tee muuttuja”
  - Anna muuttujalle nimi ”Pisteet”
  - Luo muuttuja ”kaikille hahmoille”

Pisteet skriptissä

- Varmista, että muuttuja ”pisteet” saa arvon 0 kun projekti alkaa.
- Lisää muuttujan ”pisteet” arvoa aina kun ammus osuu kiveen.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Jatkokehitysideoita

Jatkotehtäviä

1. Lisää enemmän kiviä.
2. Koodaa ääniä. Esimerkiksi:
  - Ääni kun kivi tuhoutuu ammuksella
  - Ääni kun kivi törmää avaruusalukseen
3. Koodaa avaruusaluksen ajatuskupla ”Peli päättyi!” pelin loppuessa.
4. Lisää ajastin, joka näyttää kauanko avaruusalus selviytyy, ennen kuin kivi koskee sitä.

Haastetehtäviä

1. Koodaa avaruusalukselle 3 elämää.
2. Koodaa projektiin aloitusruutu sekä ajatuskuplan sijaan ”Game over!”-ikkuna.

Scratch – Ampuva avaruusalus

Jatkokehitysideoita

Vinkejä jatkotehtäviin

1. Lisää enemmän kiviä. **Vinkki:** Muuta kiven kloonien muodostuksen määrää.

2. Koodaa ääniä.

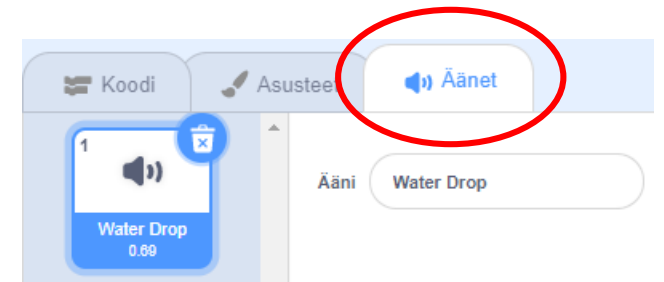
➤ Ennen kuin voit koodata ääniä muista tuoda ne peliin sille hahmolle minkä koodiin ne liittyvät. Voit tuoda äänet peliin Äänet -välilehdeltä.

- Ääni kun kivi tuhoutuu ammuksella.

Vinkki: lisää tämän määrittämään koodiin komento ”soita ääni...”

- Ääni kun kivi törmää avaruusalukseen

Vinkki: lisää tämän määrittämään koodiin komento ”soita ääni...”

3. Koodaa avaruusaluksen ajatuskupla ”Peli päättyi!” pelin loppuessa. **Vinkki:** ks. Ulkonäkö -komennot

4. Lisää ajastin, joka näyttää kauanko avaruusalus selviytyy, ennen kuin kivi koskee sitä.

Vinkki: ks. Tuntoaisti -komennot. Muista määrittää ajastimen nollaus kun projekti käynnistyy.